

Dr Bogdan Mucha

Polskie emerytury na nowych zasadach (2)

Nowelizacja ustawy o emeryturach i rentach z FUS z 11 maja 2012 r. wydłuża powszechny wiek emerytalny zarówno dla kobiet, jak i dla mężczyzn do 67 lat. Przewiduje ona jednak, że w przypadku kobiet urodzonych po 31 grudnia 1948 r., ale nie później niż do 31 grudnia 1952 r. mogą one uzyskać emeryturę jeszcze na starych zasadach, a więc gdy osiągną 60 lat. Gdy przystąpiły do otwartego funduszu emerytalnego tzw. II filara mają one możliwość uzyskania dodatkowego świadczenia w formie okresowej emerytury kapitałowej, której wysokość ustala ZUS i jednocześnie dokonuje jej wypłaty. Warunkiem jego otrzymania jest zgromadzenie na koncie członka OFE (Otwartego Funduszu Emerytalnego) minimalnej kwoty odpowiadającej co najmniej 20-krotności obowiązującego w danym czasie dodatku pielęgnacyjnego (np. obecnie 78 268 zł). Jeśli ta kwota jest niższa powiększa ona podstawę obliczenia zasadniczej emerytury.

Zmienione przepisy wprowadzają możliwość uzyskania przez kobiety i mężczyzn tzw. **emerytury częściowej**. Muszą oni jednakże spełnić szereg warunków. Po pierwsze, mają staż ubezpieczeniowy (okresy składkowe i nieskładkowe) wynoszący dla kobiet co najmniej 35 lat i 40 lat dla mężczyzn. Po drugie, osiągnęły wiek wynoszący co najmniej dla kobiet 62 lata i 65 lat dla mężczyzn. Wysokość emerytury częściowej nie może przekroczyć 50% kwoty pełnej emerytury, i co bardzo istotne, nie podlega podwyższeniu do kwoty minimalnego świadczenia emerytalnego. W przeciwieństwie do standardowych rozwiązań może być pobierana bez względu na to, czy dana osoba dalej pracuje i w jakiej wysokości pobiera wynagrodzenie. Po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego i rezygnacji z pracy taka osoba będzie mogła przejść na pełną emeryturę.

Z kolei **wcześniejsza emerytura pracownicza** przysługuje osobom, które ukończyły obniżony w stosunku do powszechnego wiek emerytalny, udowodniły odpowiedni staż ubezpieczeniowy, kontynuowały pracę oraz spełniły dodatkowe warunki. Ogólne zasady zakładają, iż przysługuje ona kobiecie po osiągnięciu wieku 55 lat, jeżeli ma co najmniej 30 letni staż ubezpieczeniowy. Krótszy staż ubezpieczeniowy 20 lat może stanowić podstawę uznania prawa do tej wcześniejszej emerytury, gdy kobieta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy. W przypadku mężczyzn musi on ukończyć 60 lat i legitymować się co najmniej 35 letnim stażem ubezpieczeniowym. Krótszy staż 25 lat łączy się z uznaniem mężczyzny za całkowicie niezdolnego do pracy. Zatem ten rodzaj emerytury przysługuje w tym roku głównie kobietom urodzonym w 1953 r., które wystąpiły o to świadczenie przed ukończeniem 60 roku życia. Ale musiały one być pracownicami przed złożeniem wniosku oraz w okresie ostatnich 24 miesięcy musiały podlegać ubezpieczeniu społecznemu przez co najmniej pół roku.

Nowe zasady obliczania wielkości emerytury odnoszą się głównie do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. Wysokość jej zależy od kwoty odprowadzanych składek i zwaloryzowanego kapitału początkowego. Istnieje przy tym prosta zależność. Im później złożą wnioski, tym emerytura będzie wyższa. Zmienione przepisy dotyczące nowych emerytur z chwilą osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego nie przewidują gwarancji minimalnych wypłat, chyba że osoby udowodniły minimalny staż ubezpieczeniowy, czyli 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Trzeba podkreślić, iż docelowo staż dla kobiet od początku 2014 r. będzie stopniowo podwyższany i w 2022 r. ma wynieść 25 lat.

Odrębną kategorią stanowią tzw. **emerytury mieszane**, które mogą otrzymywać osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r., ukończą wymagany wiek emerytalny do 2014 r. oraz spełnią dodatkowe warunki. Należą do nich nieprzystąpienie do OFE, niepobieranie wcześniejszej emerytury oraz osiągnięcie wieku emerytalnego do końca 2013 r. W przypadku wieku chodzi o 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn (odpowiednio 55 i 60 lat w przypadku wcześniejszej emerytury). Dla osoby, która osiągnie w 2013 r. wymagany wiek emerytura mieszana będzie się składała z 20% starej i 80% nowej emerytury.

Na zakończenie warto dodać, iż bardzo często obecnie się zdarza, że w przypadku osób, którym już przyznano świadczenie emerytalne ZUS wstrzymał wypłaty żądając dowodu rozwiązania stosunku pracy. Tak długo jak świadczeniobiorca nie przedłoży takiego dowodu ZUS nie rozpocznie dokonywania wypłaty przyznanej emerytury. W przypadku osób przebywających w Stanach Zjednoczonych najlepiej dokonać tego w trybie konwencji haskiej. Ponadto warto mieć w kraju założone konto bankowe, na które będą wpływać wypłaty. Ułatwia to ewentualny transfer części lub całości środków na rachunek bankowy w USA.

Bogdan Mucha, doktor nauk prawnych. Po umówienie dzwonić pod nr tel. **773/481-0588**, adres kancelarii: **5736 W. Belmont, Chicago, IL 60634**. Więcej informacji i artykułów na stronie www.upowaznienia.com. Zapraszam do słuchania programu radiowego „**Paragrafy i Finanse**” w każdą *sobotę* od *6 do 7 wieczorem* na stacji WPNA 1490AM.